

Zaanse harpistes spelen Stockhausen

From: NRC, April 23th 2007

Door Jochem Valkenburg

Een bekend beeld, zaterdagmiddag in het Concertgebouw: componist Karlheinz Stockhausen achter het mengpaneel, midden in de zaal. De inmiddels bijna tachtigjarige Duitser voerde de klankregie bij de Nederlandse première van *FREUDE* (2005) voor twee harpen. Het ongeveer veertig minuten durende werk is het tweede 'uur' uit Stockhausens nieuwe megacyclus *KLANG*, gebaseerd op de uren van de dag.

Een bijzonderheid was dat het werk, net als bij de wereldpremière vorig jaar in de Dom van Milaan, werd gespeeld door de twee jonge, nog niet afgestudeerde Zaanse harpistes voor wie Stockhausen het werk schreef: Esther Kooi en Marianne Smit. Het typeert de componist, die uitsluitend werkt met musici die de tijd hebben en bereid zijn om zich helemaal aan zijn muziek te wijden, of ze wereldberoemd zijn of niet.

FREUDE is een verheven, soms bezwerend extatische, soms meer sprookjesachtige zetting van het pinkstergebed *Veni Creator Spiritus*, met de combinatie van strenge structuur en zinnelijke klank, waarin Stockhausen als geen ander excelleert. De harpistes – gestoken in witte Stockhausen-gewaden – zongen de tekst met engelachtige meisjesstemmen. Hun spel was van een indrukwekkende perfectie, het resultaat van eindeloos schaven onder toezicht van de componist. De synchrone tempo-overgangen, spatgelijke akkoorden, ongebruikelijke speeltechnieken: Kooi en Smit leken vergroeid met elkaar en met de compositie.